

Beslutningsforslag nr. B 150. Fremsat den 10. april 2007 af Karen J. Klint (S), Bjarne Laustsen (S), Bente Dahl (RV), Pernille Vigsø Bagge (SF), Ole Sohn (SF) og Jørgen Arbo-Bæhr (EL)

Forslag til folketingsbeslutning om etablering af neutrale begravelsespladser

Folketinget pålægger regeringen med virkning fra den 1. januar 2008 at skabe hjemmel til, at kommunerne kan etablere afgrænsede, verdslige og ikketrosmæssigt indviede begravelsespladser

i naturområder, hvor der kan ske nedsættelse af urne eller nedgravning af aske, uden at dette udløser krav om opførelsen af et begravelseskapel.

Bemærkninger til forslaget

Forslagsstillerne har bemærket et øget antal ønsker om at blive bisat på andre måder end ved begravelse eller bisættelse på begravelsespladser, der betragtes som indviet jord af de eksisterende trosretninger. Forslagsstillerne ønsker, at det i større omfang skal være muligt at vælge mellem flere muligheder ved valget af det sidste hvilested.

Forslagsstillerne vil som udgangspunkt ikke grundlæggende ændre begravelsesloven, der i sig selv ikke er en hindring for anlæg af neutrale begravelsespladser, hvilket klart fremgår af svar fra kirkeministeren til Folketingets Kirkeudvalg.

Forslagsstillerne ønsker alene at ændre den fastlagte praksis, således at der snarest anlægges neutrale begravelsespladser i naturen, uden at dette besværliggøres af et lovbestemt krav om opførelse af et egentligt begravelseskapel.

I et svar af 3. oktober 2005 til Folketingets Kirkeudvalg, jf. alm. del – svar på spørgsmål 9, skriver kirkeministeren således: »I lovgivningen er der tillige hjemmel til at etablere kommunale begravelsespladser. Kommuner kan således etablere begravelsespladser, som er uafhængige af trossamfund, altså ikke-religiøse begravelsespladser.«

Forslagsstillerne finder således, at anlæg af neutrale begravelsespladser mest handler om at udnytte de i begravelsesloven i forvejen beskrevne muligheder, hvor kirkeministeren kan tillade anlæg af kommunale begravelsespladser, hvor andre end folkekirkens præster kan forestå en begravelse.

Idet forslaget alene rummer adgang til urne- og askenedsættelse, hvor selve begravelsesceremonien har fundet sted forud for kremeringen, finder forslagsstillerne ikke, at der i alle tilfælde skal stilles krav om opførelse af et begravelseskapel. Begravelseslovens krav om et egentligt begravelseskapel på en kommunal begravelsesplads stammer fra en tid, hvor kistebegravelser var det mest almindelige.

De i forslaget nævnte nye begravelsespladser giver ingen adgang til en kistebegravelse eller en ceremoni, der forudsætter en bygning.

Hvis regeringen vurderer, at der i almindelighed er behov for en revision af begravelsesloven, er forslagsstillerne åbne heroverfor, men lige nu handler det som nævnt ovenfor om at sikre etablering af neutrale urne- og askebegravelsespladser i naturen.

Alternative begravelsessteder efterlyses

Efterspørgslen efter mulighed for/tilladelse til spredning af aske over havet og alternative begravelsespladser er stigende, og antallet af borgere, der ikke har tilknytning til en bestemt trosretning er ligeledes stigende, hvorfor forslagsstillerne forventer en landsdækkende interesse for neutrale begravelsespladser af den omhandlede karakter.

Forslagsstillerne ønsker, at der som supplement til de gængse begravelsespladser skal gives hjemmel til at oprette neutrale begravelsespladser ved at udvide adgangen til urne- og askenedsættelse uden at ændre ved de gængse begravelsesmuligheder.

Forslagsstillerne vurderer, at neutrale skovgrave vil appellere til såvel mennesker, der ønsker borgerlige begravelseshandlinger, som til dem, der ønsker trosrelaterede ceremonier. Men omfanget er ikke nærmere undersøgt.

I dag gives der tilladelse til spredning af afdødes aske over havet, men ikke til nedsættelse i naturen. Der er en meget begrænset adgang til urnenedsættelser i privat jord, hvorfor alternativet til begravelser i indviet jord reelt ikke findes.

Gennem de senere år har der i en række andre europæiske lande været mulighed for at få urner nedsat på en neutral, verdslig og ikketrosmæssigt indviet gravplads i naturen. Som eksempler på lande, hvor disse muligheder findes, kan nævnes England, Frankrig, Schweiz og Tyskland.

Således findes der aktuelt over 55 skovafsnit i Schweiz, hvor muligheden for, at urnenedsættelse kan finde sted, har bestået siden 1993, jf. www.friedwald.ch. Tilsvarende har urnenedsættelser været mulige efter samme koncept i Tyskland siden 2001 med det resultat, at der aktuelt er etableret mere end 15 sådanne skovafsnit til urnenedsættelser.

Antal begravelser i Danmark

Kirkeministeren har i svar på alm. del – spørgsmål 20 til Kirkeudvalget den 12. januar 2007 oplyst, at: »ifølge oplysninger hentet fra Danske Krematoriers Landsforenings hjemmeside www.dkl.dk døde i 2005 i alt 54.962 personer i Danmark, heraf blev 40.758 eller ca. 74 % kremeret. I 2005 var 49.674 af begravelseshandlerne kirkelige begravelseshandlinger, svarende til ca. 90 %.«

Forslagsstillerne kan således konstatere, at der er over 5.000 ikkekirkelige begravelseshandlinger i Danmark om året – et tal, der forventes at stige, hvorfor efterspørgslen på neutrale gravpladser naturligt vil stige.

Sikring af udvalgte skovområders status, godkendelse, drift og tilsyn m.m.

Danmark råder over store skovarealer, som er ejet enten af staten, kommunerne eller private, nemlig ca. 486.000 ha. Heraf skønnes en fjerdedel at være stats-ejet skov, mens resten er fordelt mellem kommuner og private. Forslagsstillerne har fået oplyst, at flere private skovejere – bl.a. repræsenteret ved Dansk Skovforening og Dansk Skovdyrkerforening – er positivt indstillede over for at stille arealer til rådighed for neutrale begravelsespladser.

Ved valg af anlæg i fredskov skal det sikres, at skovens publikum kender reglerne om, at almen færdsel kun er tilladt på anlagte stier. Ved indgangen til skoven skal der være en tydelig skiltning af, at det udvalgte skovstykke er et begravelsesområde.

Forslagsstillerne ønsker et klart regelgrundlag, der kan udgøre grundlaget for kommunernes mulighed for at anlægge og forvalte neutrale begravelsespladser. Det areal, der anvendes til neutral skovgravplads, kan ligge selvstændigt i en del af en fredskov eller i tilknytning/naboskab til anden gravplads, dog således at der er en tydelig markering eller hegn mellem såkaldt indviet og ikkeindviet jord.

Forslaget udvider ikke kredsen af myndigheder, der allerede nu kan oprette en begravelsesplads. Derfor er forudsætningen, at kommunerne står for selve plangrundlaget og for bindende aftaler med grundstykkets indehavere. Forslaget ændrer heller ikke ved myndighedstilsynet med begravelsespladsen.

I forbindelse med etablering af neutrale gravpladser må der ikke kunne opstå konflikter i forhold til skovloven eller fredninger af skovarealer. Det udvalgte skovareals status skal forblive uændret.

Den daglige drift og vedligeholdelse kan forestås af kommunen selv eller af et fællesskab for drift af begravelsespladser. Men det vil også være naturligt at

inddrage nye samarbejdsformer mellem det offentlige og det private, så der kan indgås driftsaftaler mellem kommunen, skovejeren og begravelses- og bedemandforretninger eller nyoprettede foreninger, der har som særligt formål at drive neutrale begravelsespladser.

Forudsætningen er, at drift og vedligeholdelse skal være nonprofitbaseret, og at kommunalbestyrelsen godkender begravelsespladsens budget, takster m.v. på linje med andre godkendelsesordninger for samarbejde med private leverandører af offentlige ydelser.

Forslagsstillerne mener, at der ikke vil være større behov for vedligeholdelse og pasning, men i tilfælde af skovbrande, stormskader, hærværk og lignende skal skovejeren have pligt til snarest muligt at foretage den fornødne genopretning af skovarealet.

Forhold, der bør fremgå af vedtægten for gravpladsen

Vedtægten for begravelsespladsen skal sikre, at den giver lige og fri adgang til alle uanset tilknytning til trossamfund, kultur eller livsopfattelse. Gravpladsen skal være åben for alle.

Forslagsstillerne ønsker, at begravelsespladsens vedtægt eller deklaration bl.a. skal indeholde disse bestemmelser:

- At tilbuddet står åbent for enhver uanset religiøs bekendelse eller kulturel orientering,
- at der skal være mulighed for nedfældning ved et individuelt træ, et familietræ eller de ukendtes træ,
- at offentligheden med tydelig skiltning gøres opmærksom på arealets status som begravelsesplads,
- at urnenedsættelse eller direkte nedfældning af aske sker i mindst 1 meters dybde på udvalgte skovarealer,
- at de udvalgte skovområder ikke anvendes til andre formål,
- at den gældende minimumsfredningstid for urnegrave opretholdes,
- at der udelukkende anvendes økologisk nedbrydelige urnematerialer,
- at gravplejen udelukkende varetages af naturen i det naturlige skovmiljø,
- at enhver nedsættelse og nedfældning registreres med afdødes data og geografisk placering,
- at de af forstagskyndige udvalgte træer i et skovområde forsynes med et lille identifikationsmærke, der anbringes uden for normal rækkevidde,
- at blomster m.v., der stammer fra bisættelsesceremonien fjernes, hvorefter graven indgår som en naturlig del af fredskoven,
- at der ikke anbringes indhegning, gravsten o.a. udsmykning,

- at genopretning som følge af naturpåførte eller menneskeskabte skader foretages af skovejeren, og
- at Kirkeministeriet eller beliggenhedskommunen er tilsynsmyndighed for begravelsespladsen i henhold til tinglyst deklaration eller vedtægt.

Forslagsstillerne ønsker endelig, at ordningen skal gælde fra den 1. januar 2008.

Skriftlig fremsættelse

Karen J. Klint (S):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om etablering af neutrale begravelsespladser.

(Beslutningsforslag nr. B 150).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.